

NORDIC ROMANI FESTIVAL: DOMARI – JERUSALEMS ROMER

I samband med årets Nordic Romani Festival i Stockholm träffade jag Amoun Sleem, en kvinna som organiserar domaris, romerna i Jerusalem. Hon berättade på Elverket i Stockholm 20 november.

Cirka 7 000 romer lever idag i Israel, inklusive Gaza och Västbanken. Ungefär 1 000 bor i Jerusalem. 85 procent är analfabeter. De diskrimineras på arbetsmarknaden, inte många får anställningar. Det var en av anledningarna till att Amoun Sleem 1999 grundade ett center för att understödja domaris kultur. I östra Jerusalem har sedan dess Domari Society of Gypsies in Jerusalem sitt säte.

Centret, som fokuserar på att stärka domari-kvinnornas självkänsla, har hela tiden haft svårigheter och motarbetats både av omgivningen och internt. Kvinnornas område är hemmet, enligt traditionell uppfattning i domarikulturen.

Fattigast i Jerusalem

Utbildning av barn och främjande av hantverk är andra av centrets uppgifter. Nyligen gjordes inbrott i centret och barnens lap-toppar samt mycket hantverk stals.

Och till råga på allt är hela domarifolket diskriminerat: Domerna är än idag de fattigaste i Jerusalem. Åtskilliga har övergett sina traditionella kläder och domari, det egna språket, i en rädsla att inte accepteras.

I hela sitt liv har Amoun Sleem diskriminerats. Läraren ställde henne i skolan framför 200 elever varje dag och sa att hon var smutsig.

Språket kan försvinna

– Romers situation i Mellanöstern är inte alls bra. I Jerusalem utsätts de för diskriminering och segregation. Barnen och kvinnorna skäms för att prata domari på gatan. De tror att folk ska peka och kalla dem "zigenare". Men

det här språket kan försvinna på 20 år och det är inte nedskrivet, bara talat, sa Amoun Sleem i en intervju för Kulturnytt i Sveriges Radio under sitt Sverigebesök.

– Den palestinska sidan ser oss som romer och den israeliska ser oss som araber, så man hamnar emellan. De ser en som lägre stående oavsett.

Innan Amoun Sleem gav sig iväg hann jag ge henne senaste numret av Fjärde Världen som hon intresserat bläddrade i. Förhoppningsvis kan våra bägge föreningar hålla kontakt framöver.

Henrik Persson

Mer fakta:

www.domarisociety.com

www.lattjodrom.com

www.feministisktperspektiv.se

Amoun Sleem, nedan, har organiserat det första kulturcentret för romer i Israel. Fokus ligger på kvinnor, barns utbildning och hantverk. Foto: Henrik Persson

